

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 192. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540296573280/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

- at polsk er stærkt influeret af latin, som langt op i nyere tid var Polens officielle sprog. Især det 17. århundredes poetiske blanding af polsk og latin (macaronismens) var berygtet. – *Authorer*: forfattere. – *Sallustius*: Gaius Sallustius Crispus (86-35 f.Kr.), romersk embedsmand og historiker. – *en affectet Nar i Preussisk Uniform*: Sallustius deltog i den romerske borgerkrig på Casars side og blev senere statholder i provinsen Nordafrika, hvor han groft udplyndrede befolkningen. – *Giv en efter det Pariser Til-Suit*: Cicero en elegant og overfladisk nar. Sigter vel til det faktum, at Ciceros værker mindre udmærker sig ved dybsindighed end ved formel elegance. – *Plinius*: P. den yngre (62-114), romersk forfatter, især kendt for sine breve. – *for fuld af Blomster*: for blomstrende, dvs. farverig i sin stil. – *Curtius*: Quintus C. (1. årh. e.Kr.), romersk historiker. – *Geb-Recht*: tysk, ordret oversat: Giv ret. – *Homer*: græsk digter fra det 8. årh. f.Kr. Antages at være ophavsmand til *Iliaden* og *Odysséen*.
- 30 *Bemærkelse*: betydning. – *Perrault*: Charles P. (1628-1703), fransk forfatter. Deltog i det 17. århs litterære fejde mellem sklassisister og «modernister» med bla. digtet *Le Siècle de Louis le Grand*, 1687, hvori de antike digtere, deriblandt Homer, blev stærkt nedvurderet til fordel for de samtidige. – *Boileau Despreaux*: Nicolas B.D. (1636-1711), fransk kritiker og satirisk digter. Klassicist og modstander af Perrault i ovennævnte litterære fejde. – *Ferrisson*: Jean T. (1670-1750), fransk litterat. Tog del i ovennævnte litterære fejde på modernisternes side. Placerede renaissance-digteren Tasso over Homer og Vergil. Fra 1731 professor i græsk og latinsk filosofi. – *Chapelain*: Jean C. (1595-1674), fransk digter og medstifter af Det franske Akademi. Skrev bla. eposfragmentet *La Pucelle*, 1656. – *Sentiments*: fransk: følelser. – *Boeotier*: mand fra landskabet Boetien, der sydøstlige hjørne af det græske fastland. Befolkningen her havde ry for bondekshed. Homer var iflg. overleveringen fra øen Chios. – *de danske Mikkler . . . de latinske Bugener*: første led dannet over talemåden: den tyske Mikkler, som betyder den brave, indskrænkede tysker.
- 31 *Tømpen*: prygleredskab af tov. – *beskjæret*: beskåret. – *den beste Verden*: hentydning til det 18. århs theodicédiskussion, jf. s. 160f. – *det glimrende*: det som blot glimrer, uden at være guld. – *en Enthusiast*: en begejstret person, her nærmest en sværmer. – *Sybaritiske Lyster*: lyst til luksus og vellevned (Den syditalienske by Sybaris var i oldtiden berygtet for indbyggernes vellevned).
- 32 *blindings*: blindt. – *Slaver*: slaver, her tilhængere. – *brystfældig*: brystfældig, faldefældig. – *Pyrrhonisme*: skepticisme, atomfattende evivl (efter den græske filosof Pyrrhon (død 288 f.Kr.), hvis grundsætning var, at man måtte tvivle om alt for at finde sandheden). – *Misocosmi*: latinsk genitiv, altså Misocosmus. – *Præcepta*: latin: regler.
- 33 *employert*: ansat. – *Vaisen-Huset*: vajsnehuset, en stiftelse hvor forældreløse børn bor og undervises (tysk: Waisen = forældrelose). – *Halle*: universitetsby ved floden Saale, ca. 30 km nordvest for Leipzig. Byen var en pietetisk højborg. – *et lovligt Kald*: en gyldig grund. – *Ethymologie*: viden-